

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТИВ Закордоном

Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0807 — Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1016

THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ПРОБУЮТЬ ПЕРЕПЕРТИ В СЕНАТІ НОВИЙ БІЛ ПРО ДІ ПІ

Вашингтон, 21 липня. — Сенатська правнича підкомісія робить всілякі зусилля, щоб оформити новий законопроект в справі допущення більшого числа скитальників з Європи. Законопроект в цій справі перейшов уже в палату репрезентативів 2 червня. Він дає споможіння допустити в Америку 339,000 іммігрантів зі скитальництва, а скитальцями (Ді Пі — „Displaced Persons“) мають вважатися такі, що опинилися поза Залізною Заслоною в Європі до 1 січня, 1949 р. За ухвалення нового законопроекту в сенаті ще під час теперішньої сесії повинається голова Краєвого Демократичного Комітету, Сен. Дж. Гаверд МекГрат, а голова правничої комісії, сен. Пат МекКаррен твердить, що це не буде легко, головне тому, що комісія має аж 18 різнородних начерків поправленого закону до вирішення. Теперішня сесія конгресу кінчиться незабаром і має ще інші важливі законопроекти до вирішення.

В НИЖНІЙ ПАЛАТІ ПЕРЕ- НАВ ФАРМЕРСЬКИЙ ЗА- КОНОПРОЕКТ ВРЕ- НАНА.

Палата репрезентативів 383 голосами проти 25 відкинула законопроект Бренана, який мав на меті змінити теперішні субсидії для фермерів під час неурожаю, опираючи їх на справжні втрати. Зате палата ухвалила продовжити силу теперішнього закону про субсидії для фермерів до 1 січня 1950 р. Теперішні субсидії полягають у тому, що фермери дістають позички від уряду на втримання фермерського збору, щоб не пускати його на ринок по ціні нижче продукції. Так званий „Біл Бренана“ мав бути новою спробою підтримки для фермерів на підставі обчислення коштів самої продукції і зисків після продажу. Це є складна справа й тому навіть найбільші прихильники адміністрації відмовилися підтримати цей законопроект.

Незалежно від долі згаданого законопроекту секретар більшіцтва Чарлс Ф. Бренан видав розпорядок фермерським організаціям в 34 стейтах, щоб вони обсягли райони не більше як 70,000,000 акрів землі пшеницею на рік 1950, згідно з запотребуванням пшениці, передбаченим урядом. Є це значне обмеження продукції в порівнянні з теперішньою.

СКИДАЮТЬ НА ПРОМИСЛОВИХ УПРАВІТЕЛІВ ВІД- ПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА РО- БІТНИЧІ НЕСПОКОЙ

Ашвил, у стейті Норт Кароліна. — Невдача управителів промислових підприємств прийти до порозуміння з наємцями в справі спільного інтересу у виробництві є причиною неспокою серед самих підприємців і викликає промислові заворушення в нашій країні. Таку думку висловив Доглес МекГрегор, президент Антіок Каледжу, на конференції Промислових Відносин на Півдні. У конференції бере участь 600 делегатів від більшости промислових підприємств і шкільних департаментів промислових відносин на Півдні. Він зробив закид управителям, що вони не мають незалежного підготування, як наладжувати відносин між інтересованими людьми в теперішньому часі.

СЕНАТ РАТИФІКУВАВ АТЛАН- ТИЙСЬКИЙ ПАКТ

Вашингтон, 21 липня. — Сенат ратифікував 82 голосами проти 13 Північно-Атлантийський Оборонний Договір, який об'єднує 12 держав для оборони проти агресора на 20 років. До ратифікації треба було дві третини голосів сенату, а вислід голосування виказав відношення 6 до 1, бо дає 18 голосів більше ніж вноситься дві третини. Заки ще прийшло до голосування над текстом, складеним на конференціях представників усіх 12 націй, деякі сенатори пробували поробити поправки в тексті. Видвигнено три застороги, одна з них відкинула подавляюча більшість сенату. Опозицію вів сенатор Роберт Тефт з Огайо. Йому йшло головне про засторогу, щоб Злучені Держави не зобов'язувалися в Атлантийським Пакті до ніякої збройної допомоги державам, які приступили до договору.

ПРЕЗИДЕНТ МАЄ ОКРЕМІЙ ПЛАН ВІЙСЬКОВОЇ ДОПО- МОГИ ДЛЯ ДЕРЖАВ З АТЛАНТИЙСЬКОГО ПАКТУ

Після голосування над Атлантийським Пактом в год. 5.30 ввечір в четвер 21 липня стало відомим, що президент має готовий біл в справі військової допомоги для держав, які приступили до пакту. Цей біл мав бути зголошений в конгресі в п'ятницю. Він передбачує видаток в сумі \$1,450,000,000 на військову допомогу для закордонних держав, а в цієй сумі \$1,130,000,000 мають піти на допомогу державам з Атлантийського Пакту. Переслухання над законопроектом мають початися негайно після зголошення білу в палаті репрезентативів.

ДЕПАРТАМЕНТ СТЕЙТУ ВІДКИДАЄ ПЛАН КВЕЙКРІВ В СПРАВІ АТОМОВОЇ БОМБИ

Департамент стейту чечмо, однак рішучо відкинув план Комітету Служби Американських Квейкрів, щоб Злучені Держави передали атомові бомби Об'єднаним Державам під сторожу. Текст відповіді буде переданий Квейкрам у понеділок. Департамент признає, що комісія мала на цілі поправу відносин між Советами й Америкою, однак під теперішній час треба рахуватися з дійсністю.

ЮГОСЛАВІЯ НЕ Є В СОВЕТСЬКІЙ ОРБИТІ, КАЖЕ ПОСОЛ

Нью Йорк. — Югославський посол, Саво Н. Косановіч, повернувшись з подорожі до своєї країни, заявив, що Югославія не знаходиться в советській орбіті і не є „зісателізована“. Косановіч не скривав напруження між Росією й Югославією і заявив, що відносини між цими країнами є „недобрі“. „Ми не є зісателізовані. Ми є незалежні і маємо наш тип соціалістичної держави. Ми все змагаємося до незалежності“ — сказав посол. Він теж твердить, що його країна є фінансово відповідална і що економічна підприємчість в Югославії принесе бажаний успіх.

ПІДТРИМКА ДЛЯ БРАЗИЛІЙСЬКОГО ФАРМЕРСТВА

Ріо де Жанейро. — Бразилійське Рільниче Товариство прийняло з вдовільям до відома звіт Бразилійсько-Американської Спільної Економічної Комісії, яка кладе натиск на потребу допомоги для регабілітації бразилійського рільничого господарства. — Щоб Бразилія могла бути самови-

ІТАЛІЙСЬКИЙ ПАРЛЯ- МЕНТ РАТИФІКУВАВ АТЛАНТ. ПАКТ

Рим, 22 липня. — Італійський парламент апробував вчора більшістю 323 голосів проти 160 та при 8 здержаних приступлення Італії до оборонного Північно-Атлантийського союзу. В найбільшому тижні ця справа має бути ще передана сенатові і теж його потвердження пакту вважається за певним. Рішення Італійського парламенту в цій справі має для країни історичне значення, бо воно означає не тільки за певнення необхідної оборони, але й є найбільш виразним актом прийняття Італії до західної спільноти народів як свого рівноправного члена, не зважаючи на недавню поразку у війні.

ПОЧАЛАСЯ ВИБОРЧА КАМ- ПАНІЯ В НІМЕЧЧИНІ.

Гайдельберг, Німеччина, 22 липня. — Вчора в Німеччині офіційно почалася виборча кампанія до першого вільного німецького парламенту. Вибори, як відомо, мають відбутися вже 14-го серпня. Кампанію відкрив голова найбільш впливової німецької християнсько-демократичної партії, д-р Конрад Аденауер, заявляючи, що тільки християнська демократія зможе тепер ще врятувати Європу від безчестя. Виборчу кампанію почали теж інші німецькі партії.

ЄВРОПА ВІТАЄ ІСТОРИЧНЕ РІШЕННЯ АМЕРИКАНСЬКОГО СЕНАТУ

Париж, 22 липня. — Уже перша вістка про ратифікацію Атлантийського пакту Сенатором Злучених Держав викликала велику полеміку і почуття тріумфу в європейських політичних і військових колах. Всі західно-європейські нації, від Італії на

ЧЕХИ СИНВІРАЮТЬ З АМЕРИКАНСЬКОЮ РОЗВІДКОЮ.

Франкфурт, 22-го липня. — Місцева головна квартира Американської Армії вчора офіційно потвердила, що чехословацький дипломат Яромір Смутни, якому в останньому пошастило втекти з-поза залізної заслони, співпрацює з американською військовою розвідкою. Смутни зі свого боку заявив, що він робить це для добра свого народу.

ВСТАНОВЛЕНО НАПРЯМОК ДЛЯ СХІДНО-ЗАХІДНИХ ТОРГОВЕЛЬНИХ НАРАД З НІМЕЧЧИНОЮ.

Верлін, 22 липня. — Представники чотирьох окупаційних великодержав відбули тут вчора чергову конференцію в справі господарських і торговельних стосунків між східною і західними зонами Німеччини. Єдиним вислідом нарад було усталення напрямку та процедури для дальших нарад.

ПРОКУРАТОР ДОМАГАЄТЬСЯ 20 РОКІВ ТЮРМИ ДЛЯ АБЕЦА.

Париж, 22 липня. — В судовому процесі за воєнні злочини проти воєнного німецького амбасадора в Парижі, Отта Абеца, державний прокуратор домагався вчора для нього кар'є мінімально 20 років важких робіт. Оборона домагається звільнення підсудного, стверджуючи, що він проти волі Берліна врятував Париж від руїни.

БЕВІН ВВАЖАЄ БЕЗУМОВНУ КАПІТУЛЯЦІЮ НІМЕЧЧИНИ ПРИЧИНОЮ ВСЬОГО ЛИХА

Лондон, 22 липня. — Британський міністер закордонних справ, Ернест Бевін, заявив вчора в парламенті, що видвигнене покійним президентом Ф. Д. Рузвелтом домагання безумовної капітуляції Німеччини він вважає головною причиною всіх теперішніх труднощів зв'язаної з Німеччиною західної політики. Воєнний прем'єр Вінстон Черчилль не погоджувався під цим оглядом з Бевіном, але потвердив його заяву, що британський уряд не давав своєї згоди на таку формулу німецької капітуляції, бо про це його ніхто не питав. Черчилль теж вважає, що уряд був би проти цього. Справа виступила під час дебат над закордонними справами та у відповідь на критику політики міністра Бевіна у відношенні до Німеччини. Виправдовуючи свої труднощі в Німеччині, Бевін говорив: „Все зачалось від проголошення в Касабланці домагання безумовної капітуляції, на тему якої інші британські ані жаден інші уряди ніколи не мали нагоди сказати своє слово. Але це залишило нам Німеччину без закону, без конституції, без бодай одної особи, з якою можна б говорити та без бодай одної інституції, з якою можна б розглядати проблеми. Ми мусили будувати абсолютно нову державу з початку і з чистого листа. Ми мали будувати державу, в якій в додатку було розсіяно ще 20,000,000 переміщених осіб.“ На цю тему відбулася інтересна дискусія між Бевіном і Черчиллем.

ЧЕСЬКІ ЄПІСКОПИ НЕ ЗДАЮТЬ ПОЗИЦІЙ.

Рим, 22 липня. — Не зважаючи на постійно скріплюваний комуністичний терор проти католицької церкви в Чехословаччині, чеські єпископи змагаються оборонити свої права та не здають доручених їм позицій. В останньому вони розіслали до всіх своїх священників цільний ряд умов для еventуальної нормалізації стосунків між церквою і урядом. За першу передумову вони ставлять безумовне визнання авторитету Папи в церковних справах та припинення дальшої акції проти католицизму.

ПОГОЛОСКА ПРО АРЕШТ ПРЕЗИДЕНТА МАДЯР- ЩИНИ.

Рим, 22 липня. — Італійське пресове агентство дістало через Відень інформацію про арешт президента Мадярщини, Арпада Шакасіса. Його мали б арештувати комуністи. Шакасіс був про-комуністичним соціалістом і його вибрали президентом в серпні минулого року. Вістку про арешт приніс до Відня один мадярський професор університету, якому вчора пошастило втекти з опанованої більшовизмом його країни.

СОВЕТИ ЗНОВУ ВІДКИНУ- ЛИ АКЦІЮ В СПРАВІ БАЛ- КАНСЬКИХ КРАЇН.

Лондон, 22 липня. — Советський уряд в своїх нових нотах до урядів Злучених Держав і Британії знову відкинув домагання спільних переговорів для перевірки факту порушення мирових договорів Болгарією, Румунією і Мадярщиною. Західні союзники виступили з цим домаганням, реагуючи на повне нехтування цими советськ. сателітами гарантованих мировими договорами людських прав, що проявилось головним в цілому ряді судових процесів, зокрема проти кардинала Міндсенті в Мадярщині та протестантських духовників в Болгарії, як теж повний ліквідації уніятської церкви в Румунії. Совети вважали, що єсяка інтервенція в тій справі означала б порушення „суверенності“ цих країн.

ПОЛЯКИ СВЯТКУЮТЬ „ДЕНЬ ВИЗВОЛЕННЯ“.

Варшава, 22 липня. — Комуністична Польща обходить сьогодні з великими парадними п'яту річницю свого „визволення“. Міністер війни, маршал Жимерський, казав вчора в Варшаві вистріляти з цієї нагоди 24 салви з 24 гармат, як це є звичаєм в Москві.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130
of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
One year	\$7.00	One year	\$7.00
Six months	\$3.75	Six months	\$3.75
Three months	\$2.00	Three months	\$2.00
Foreign and Jersey City Rates:		Foreign and Jersey City Rates:	
One year	\$10.00	One year	\$10.00
Six months	\$5.25	Six months	\$5.25
Three months	\$2.75	Three months	\$2.75
Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
One year	\$2.50	One year	\$2.50
Six months	\$1.50	Six months	\$1.50
Three months	\$0.75	Three months	\$0.75
Кожна зміна адреси коштує 10 центів.			
За оголошення редакція не відповідає.			
Адреса: "СВОБОДА," Р. О. Вок 346, JERSEY CITY 3, N. J.			

АМЕРИКАНСЬКИЙ „РАДИКАЛ“

Несподівано помер Френк Морфі, Суддя Найвищого Суду Злучених Держав. Президент Труман, визначні діячі, зокрема представники робітничих уній, як і американська преса, якого напрямку вона не була б, схилили голову в пошани діло американця, що не тільки говорив про американські ідеали, але їх здійснював як звичайний громадянин, чи як мейор міста Дітройту, губернатор стеїту Мішиген, Високий Комісар Філіппин, Генеральний Прокуратор і вкінці як член Найвищого Суду Злучених Держав у Вашингтоні.

Френк Морфі помер, маючи всього 59 років. Як на людину, що родилася в бідній хатині, де навіть стіни не були побілені, він сам назвав себе „радикалом“, будучи одночасно ревним католиком, хоч для деякого він був „соціалістом“, а то й „комуністом“. На ділі він був американським лібералом, чи просто американцем, який уже з природи має вражливе серце на людську нужду і симпатизує з тими, яких переслідують. Морфі завжди схилився в бік сірох, себто тих, що їх американці називають „андердогс“. Не диво, що він розумів трагедію тих, що українського поневоленого народу, про що знають добре українці міста Дітройту, до яких він нераз промовляв в часі різних політичних кампаній.

Морфі належав до „Нью Діл“, групи, яка повстала за Рузвельта і була його дорадником у суспільно-економічних та політичних питаннях. Цю групу густро критикують не так за її „соціалістичний“ світогляд, як за потурання комуністичним впливам і угодове наставлення до Кремля. Суспільний „радикалізм“ Морфі був одначе виявом його гуманності, глибокого відчуття справедливості і пошани гідності людини. Коли Морфі не хотів захищати відстаючих страйкуючих в Дітройті, то це не означало, що він погоджується з страйкуючими. Навпаки, перед сенатським судейським комітетом він назвав цей „судийний страйк“ не іншим, як „незаконною зброєю“. Проте, й в такому випадку він ставив людські права страйкуючих вище сліпого виконання „холодного закону“. За це його деякі густро критикували і казали, що він іде такою поведінкою на руку комуністам. Морфі відповів, що коли мешканці стеїту Мішиген вимагають від губернатора, щоб він вигнав робітників з фабрик стріляючи до них, тоді хай краче виберуть собі іншого губернатора. Він сказав тоді ще таке: „Як американський робітник зле поступає, то на мою думку, можна його навчити розумно поступати, не пишучи цієї лекції кровю“. За це поступування президент Рузвельт скаржили на Морфі як „глибоко релігійного, спосібного й прихильного законів губернатора“. До цієї характеристики треба додати ще й те, що Морфі, який був практикуючим католиком, був незвичайно толерантний супроти інших віровизнань і за що прикмету був кількома наворотами відзначений.

Маючи це все на увазі, не диво, що початковий суддя Найвищого Суду, Фред М. Вінсон, як його повідомили про смерть Морфі, сказав, що „схилившись відважно жити“, яке повинно бути „прикладом для молоді цієї країни“, а другий суддя, Стенлі Ф. Рід, додав, що не стало людини, яка посвятила своє життя в „користь тих, що їх гнуть та які не мають приятелів“.

Таким був Френк Морфі, „американський радикал“. Коби тільки таких „радикалів“ було в цій країні більше, додамо від себе.

Страйки й четверта рунда

Юнія автомобільних робітників на своїй конвенції в Милвокі заговорила підприємством Форда страйком. Юнія сталевих робітників у Пітсбургу ухвалила вийти на страйк, але це хвилево припинено, а президент Труман назвав комісію для посередництва в переговорах між сталевими підприємствами й робітниками. Майкел Квилл, президент транспортної юнії, викликав страйк автотобусових візників у Нью Йорку у відплату за усунення з роботи чотирьох юнійних механіків і загрозив, що страйк буде ще поширений. В тому самому часі Торговельна Палата Злучених Держав у Вашингтоні видає запис до зорганізованого робітництва, щоб воно залишило боротьбу за четверту рунду підвищення платень і приєдналося до руху за знижку цін на товари, заподіявши, що ця знижка уже приготувалася.

Оці вісті з поля праці й продукції появилися впродовж одного тижня. За виїмком страйку Майкела Квилла не переведено в життя заповіді інших страйків, хоч погрози сипляться раз-у-раз.

Репортери, що прислали звіти з конвенції автомобільних робітників у Милвокі, зазначають, що поза промовами й резолюціями панус серед робітництва загальна нехтіть до страйків. Робітники, що правда, хотіли б дістати підвищення платні, однак не хочуть для цієї цілі покидати праці. Вони навіть годяться піддати тільки якусь частину підвищення — наскільки про підвищення йдеться у спорі — коби тільки не залишати роботи. Недавно покінчився страйк у однім підприємстві Форда в Дітройті за у правління системи поспіху і цей страйк наніс тільки матеріальну шкоду робітникам, що вони не похочуть тепер страйкувати тільки за саму підвищення платні. Автомобільні робітники бояться довгого страйку ніж був попередній і тому вже заздалегідь приготувалися до відновлення першого контракту в Форда в 1949 р. Вони слідають за переговорами в сталевому промислі і від їх вислідів залежатиме у великій мірі наставлення автомобільних робітників.

Звіти з інших місцевостей підтверджують таке саме наставлення робітництва: Пробувати дістати підвищення, однак не виходити на страйк.

Оцей настрій серед робітництва викликали в деякій мірі підприємці своєю агітацією. Вони кажуть, що як робітник буде правильно працювати, тоді не буде перерви в роботі і можна буде напродукувати стільки виробів, що їх буде задовільна кількість і тоді почнуть падати ціни. Це теж заставляє робітників думати, чи

не краще, як фабрики не припинять руху та коли продукція зростає.

У зв'язку з тим наводять такі приклади: Райтсон Менюфактуринг Компані в Нютоні, у стеїті Масачусетс, підвищила в місяці травні продукцію на 20 відсотків такою самою кількістю робітників, які працювали в цій фабриці в травні минулого року. О Кіфі енд Меріт Ко. в Лос Анджелесі відправила з праці 60 робітників на 760 уей і даліше виробляє 300 печей щоденно. Одна фірма в Клівленді обмежила кількість робочих днів, а її продукція зовсім не зменшилася.

Ці приклади вказують, що видатність праці робітника піднімається. Це пояснюють тим, що робітник прикладається до праці більше ніж давніше, а управні підприємств стараються налашдувати приязніші відносини з робітниками. Та з другого боку, це стає теж і причиною безробіття. Скороплинний часу праці на виріб якогось продукту зменшує кількість робітників, які мусять шукати праці деінде. Це знов заставляє громадянство й уряд думати про нові ділянки праці. Оце й причина, чому президент недоволює виготовити програму поширення продукції та підвищення закон про побудову мешкальних домів.

Тепер ще питання, чи це не є теж і агітація за стабілізацію платень на необмежений час.

Назначення президентом комісії для переговорів між сталевими підприємствами й робітничою юнією й домагання о припинити вислід і праці впродовж 45 днів вказує на щось протилежне. Наскільки йдеться про наставлення уряду, то теперішня адміністрація президента Трумана в засаді підтримує змагання робітників до підвищення платні. Це підтверджує запис президента до підвищення мінімальної зарплати до 75 центів на годину, а теж з переговорів між юнією й сталевими підприємствами, які мають на меті довести до згоди підприємців на підвищення зарплати й інші осяги, згідно з потребами часу. До них належить між ін. стареча пенсія та шпитальна опіка й інші подібні уліпшення життєвого стандарту в підприємствах.

Правда, політичні противники теперішньої адміністрації закидають їй, що те, що вона так завзято старається про добробут робітника, є демагогією. Це ніби забезпечення Демократичній партії робітничих голосів при найближчих виборах. В тому є дещо правди, але це не таке важке. Пречінь ала да, яка опирається на народ-

Улас Самчук.

КНИГА

Написати щось звичайними короткими словами про книгу, про саму книгу, є, можливо, найтяжчим зо всіх завдань завданням. Змістом книги в її часі і в її просторі є все життя, так само, як в самому всесвіті. І Франко назвав книгу „морською глибиною“, але з таким же успіхом можна її назвати висотою неба і широтою стратосфери. Бо всі наші людські, малі, більші і найбільші знання про себе, про те, що нас оточує, про простір і про часовість лежать у книзі.

Як дивно робиться, коли вступаєш у таке місце, де зібрано багато книг. Бачиш зо всіх боків різнобарвну стіну — мур, у якому кожна цеглина виповнена вічно живою думкою. Ви підходите, ви простягаєте руку, ви берете ту посудину і ви п'єте з неї все, що вам треба. І ще одно цікаве: ви не випиваєте того напою, як склянку молока, чи лімонаду. Ви тільки почерпнули звідти якусь одну частинку частин, дуже непомітну, щось, що увійшло у вашу духову істоту і що вас там десь глибоко і далеко від вас самих чимсь животворним запліднило. То може бути склянка прощарівну Шехерезаду, то може бути наука про виміри простору, то може бути досвід про бачило, то може бути проповідь Христа, Буді, Конфуція, то може бути про конструкцію мостів, або виміри підводних глибин. Це може бути про нашу душу, про її ніким і ніде не вимірні глибини і простори, які ми вичуваємо в своєму тілі і що ми снажимося висловити нашим людським словом. І приложившись до того, почерпнувши вам потрібного, ви кладете той предмет на його місце. За десять, за двадцять років ви берете ту саму посудину і пете з неї те саме вино. І так було колись і так буде колись. То є незмінне, бо ті написи, що виходять з підземелля єгипетських роскопек будьто записані на камені, чи на пергаменті, чи навіть на папірусі, ті написи кажуть нашому мозкові і нашому серцю те саме, що вони казали тисячі років перед нами людині єгипетської ери.

Іноки цікаво задуматись над такою малою річчю, як книга. Ось „Божественна Комедія“ Данте. Ось писання св. Августина. Ось твори Вольтера, Русо, чи Байрона. Ось вам них масах, мусить дбати про добробут цих мас. Тільки треба так дбати, щоб не терпіли інтереси нації — держави. Політично зрілий нарід повинен знати, як саме погодити інтереси групів зо загальними.

Журовська обходила увесь Саратов, але зазначеної вулиці не знайшла. Вже на станції хтось сказав їй, що така вулиця є у містечку Н, куди вона випадково збиралася їхати за іншою справою. Та наступного дня Журовська наїхала в тому містечку потрібну вулицю і адресу квартири і нерішуче постукала до дверей. Літня сива жінка вийшла на стукіт і переляканим голсом запитала, що їй треба.

Вибачте, будьласка, мадам, що я потурбувала вас, але я маю доручення від чоловіка, який просить вас повернути йому борг... 50 карбованців... — продовжувала вона, — Журовський ми; якщо пам'ятаєте?...

Жінка зблідла і ще більш наляканим голсом відповіла: — Нічого не розумію... ані вас, ані вашого чоловіка я не маю чести знати. Ви, мабуть, помилилися?...

Журовська ще раз розгорнула записку від чоловіка, перерінула до того, як вона вийшла з вулиці до грошей не варто”.

знов підручник географії з вашої першої класи, а ось вам збірка віршів молодого, що йому щойно двадцять років, поета Полтави. І як чудово, що міст мислі з-перед п'яти-чотирьох тисяч років безперервно перекинута над цим часом і ми, тепер живучі в Києві, чи в Нью Йорку, чи в Сідней, пускаємо свободну свою думку на всі боки, взад, вперх, у ширину і вперед. І яка шкода, що ми знаємо лише те, що було перед п'яти тисячами років. Хочемо знати далі і все далі і йдемо в безконечне. Гляньмо на мушлю, що була на дні моря і по ній читаємо, шукаємо кістку колись живого ества і її питаємо про минуле. Допитуємо звуків грому некою, сонячного проміння, морських і земних глибин. І все, що ми десь дістанемо, все що пізнаємо, ми одразу складаємо в ту саму одну і вічно незмінну посудину-книгу. Але є там десь позаду нас кінець. Книги тоді не було. Не було і мислі. Те саме править, коли дивимось вперед. Там десь за стіною тисяч років ховається те невідоме, яке саме тому, що невідоме, тягне за собою життя людства вперед.

І мабуть кожному, хто знає і розуміє сенс життя, є також зрозумілим, чому саме люди цинять той невеличкий предмет, який є книга. Бо ж коли наш літописець Нестор дев'ять сот років перед нашим роком сидів за стіл десь у темній келії свого монастиря, він вже тоді знав, що він скаже ті свої оповісті не лише людям, що біля нього, а що він скаже те багатьом вікам і мільйонам всеобновляючогося людства. Тому книгу оздоблювали золотом, дорожчизнами. Тому її шанували і цікава річ: чим більший був на землі народ, чим він більше дав життю вартостей, тим більш книги він залишив по собі, тим більш книгозбірні — мурі тепер і колись лишалися по ньому. Тому й тепер бібліотеки Києва, Парижа, Лондону, чи Нью Йорку, це одночасно наглядні і намацальні записи свідків величчя, чи малечі даного народу. Рушієм всього живого на землі є мисль. Мисль Божя, чи мисль людська. Цвіте цвіт, літає докруги своєї осі планета, розбивається ядро атома, все то в закономірному ланцюзі явищ та сама в продовженні природа, бо „винаходи“ людини, це винаходи так само Божі, як винаходи коралів, чи слимаків.

І книга є тут свого роду трансформатором діяння Божої сили в людині. Вона також збирає в своїй подобі у тих чорних значках у тонких сторінках силу нашої мислі, по-

дібно до того, як барва квітки збирає в собі силу краси. Людина, що недовольняється тим власним, що має в собі від народження, завжди шукає помноження і зцілення себе силою всього, що її оточує. І перше, що приходить до людини на допомогу при цій операції — є книга. Починаючи з А йдемо далі і далі, аж до Канта та Евкліда і тим самим, зцілюємо інтензивність нашої мислі в безконечну кількість разів. Наш духовий інтелект набирає в себе творчу силу природи, як губка набирає воду і тоді ми „винаходимо“ заховане в природі, „відкриваємо“ невікрите, „творимо“ нову красу і нові форми її вислову.

Люди, що не мають стичності з книгою, або мають її невивітрено, лише умовно є людьми справжнього вислову. Вони мають лише форму надану людині і то формі зовнішній. Якщо природа і дала їм початки їх творчого інтелекту, то без втручання книги він є у них в апортичному стані, щось на подобу сліпої кишки в організмі нашого шлуку. Такі люди, звичайно, живуть і діють, але вони навіть не думають, що в процесі великого творчого життя людей вони лише малюють з трудом тих, що життя формують. І з цього виникає безліч їх власних конфліктів з оточенням. Вони скаржаться на те, що їх кривдять. Вони мусять займати останні місця в градації соціальних вартостей. Вони поневолені і використовувати іншими. Всі подібні явища ці люди оцінюють як Божу кару для себе, несподівуючи навіть, що справжньою їх карою є їх власна мало розвинена, а тим самим мало агресивна і безплідна природа.

Книга найкраща, найдешевіша і найчинніша енергія зо всіх знаних нам енергій. І одночасно вона є основою енергії. Збірником світла електрики є лампа, збірником світла мислі є книга. Світла, що освітлює і унагляднює найскритіші таємниці природи, що нас, як живих людей, оточують. Людині треба тільки хотіти більше і чинніше мати діло з книгою.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНІ
У. Н. СОЮЗУ!

Back
YOUR
FUTURE

With U.S. SAVINGS BONDS

К. ПЕТРУС

СОВЕТСЬКІ АРЕШТАНТИ

ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОВДУРЕНІМ
ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

77)

Тільки в одному з понурих кутків бараку, на підлозі якого замерзає вода, а під стеелем в гарячому смердючому випарі, в газах, люди від духоти неспитомніють, три молоді хлопці, що працюють у канцелярії, не сплять і до блимання гаганця, не дивлячись один на одного, окутані бушлатами й ковдрами, грають щось сумне й закликає до волю.

Безмятежно-чисто ридують терції мандаліні і надвирно стогнуть акорди гітари, повні годосиння. А третій тремтячим голосом доповнює музику віршамі Есеніна:

„Я тепер скупее стал

в желаньях.

Жизнь моя, иль ты приснилась мне,
Словно я весенней гудкой
ранью
Проскакал на розовом коне.
Все — мы, все — мы в этом
мире тленны.

Тихо льется с кленов листьев
медь.
Будь же ты навек благо-
слоенно.

Что пришло процвествуй
умереть...
Музыка, и декламация одно-
часно уриваются і замовка-
ють. В бараці стає тихо. Чути
хрюпіння сплячих. Хтось у ма-
ячійні клічє до себе матір:

— Мамо, любя мамо!...

Серце боляче стискається. Хочеться закрити. Так закрити, щоб почути по всій землі і сплячі і несплячі, живі і мертві.

„А час, між тим, біжить, не повторний час“: тик-так! тик-так!

Журовський.

Галичанин. Австрійським во-
яком потрапив до російського
полону, де захопила його ре-
волюція. Брав у ній участь в
лавах „Мадярського баталью-
ну“, який обслуговував „м'я-
субрки“ ЧК. Але про цю
брудну роботу він мовчав. По-
тім опинився на будівельних
курсах десятичників, кінців їх і
працював у Воєнведі, на бу-
дівництві різних касарень та
гуртожитків для командного
складу. В той період він і оже-
нився і, здається, став канди-
датом партії. Але через кілька
років „потрапив“ до якоїсь
групи „шкідників“, був обви-
нуваний у свідомому недоб-
роякісному виконанні робіт о-
тиньковування військових при-

мішень і за 58 статтею одержав 10 років в „не дуже віддалених місцевостях“. У нашому заповарному таборі він керував працями по будівництву сушарні лісоматеріалів, де я і познайомився з ним.

Журовський нічим особливим не виділявся із загальної маси (таких були тисячі), але про його участь у одній при-
годі треба розповісти.

Це було в Саратовській в'язниці, коли він сидів там, як підслідний ГПУ, чекаючи вироку Ревтрибуналу, який його судив. Спочатку він перебував у камері, де кілька підслідних сиділи вже довгий час. Вони були позбавлені права передачі, переписування з рідними, права зв'язків з товаришами неволі. Тому, що їхні справи перебували в процесі слідства, і вони ніяк не „брали себе“ обвинувачень, які їм наклали, то і їхній побут був обмежений режимною камерою та суворою ізоляцією від зовнішнього світу. Журовсь-

кий, який спочатку відмовлявся від „чистосердного розкриття“, теж потрапив до них і допоміг цим нещасним не тільки „воскреснути з мертвих“, але і зв'язатися з їхніми рідними, яким ГПУ відповідало, що їхні чоловіки у них немає і де вони — невідомо.

Іх уважали загинувшими. І ось, після „признання“ Журовському дозволяють передачу та коротку переписку з дружиною, що торкалася тільки їй та одягу. Один із співв'язнів, старий інженер, просив його якось повідомити його дружину про те, що він живе і перебуває в Саратовському ізоляторі. Дружина Журовського одержала повернутий кошук і записку такого змісту:

„...Маня, сходи на вулицю таку-то, таке-то число до громадянки такої-то і забори колись позичені нею у мене 50 карбованців. Тобі дуже потрібні гроші і дарувати цих грошей не варто“.

Журовський одержав записку від дружини, перерінула до того, як вона вийшла з вулиці до грошей не варто”.

Журовський одержав записку від дружини, перерінула до того, як вона вийшла з вулиці до грошей не варто”.

Журовський одержав записку від дружини, перерінула до того, як вона вийшла з вулиці до грошей не варто”.

Дух Кочубея і Носа

Одною з головних причин невдачі Мазепи під Полтавою була неінформованість населення України в задумках гетьмана, секретність, з якою гетьман підготував протимосковську кампанію. Але чи — і з цією секретністю — плянів гетьмана не зраджено?

Коли день Полтавського бою рахується чорною датою нашої історії, то в сто раз чорнішою датою треба зарахувати ту днину, коли російський цар Петро дістав донос про пляни Гетьмана-Самостійника. Бо донос зробив не якийсь російський шпигіт і не чужий валенрод; донос вчинили люди кисть від кості і плоть від плоти того самого, що й гетьман, українського народу, до того, найближчі співробітники Мазепи: Кочубей і Іскра. Слідами цих людей — коли їх можна звати таким ім'ям — пішов Ніс, що показав ворогові тайний вхід до обляганої гетьманської столиці — Батурина.

Сьогодні, з перспективи майже двох з половиною століть, можна б не витрачати ні одного слова в сторону цих понурих постатей полтавської трагедії, коли б не те, що їх дух усе ще покутує серед нашого народу. Тимто варто ближче приглянутися цим постатям.

Що спонукало цю трійцю до їхньої ганебної роботи? — В випадку Кочубея й Іскри йшлося про особисту ненависть і жадобу помсти на особі гетьмана — пристрасті, які, популярно кажучи, ходять по людях. Але навіть найбільша особиста кривда чи образа не в силі штовхнути справжню людину шукати на суперника помсти там, де маєтись діло з інтересами загалу. Хто ж хто, але такі особи як Кочубей й Іскра повинні були здавати собі справу з того, що в грі була доля цілого українського народу. Про помсту на провіднику народу, в такому важливому в наслідки часі, не могла думати ніяка нормальна людина — не говорячи вже про те, щоб вдарити справу загалу, ганебним доносом до ворога.

Направду важко сказати, прокляття тут, степу, бунт домішки чужої, анархістичної крові, горі, вікового невілля, чи ці пороки разом допускають у нас можливість таких виходів з положення, на які пішли Кочубей і Іскра. Багатом — нас відплата за найдрібнішу образу, чи кривду, збукі рідного брата видається священною справою, кдо якої блідне проблема віддати нашим віковичним ворогам. Незрозумілі в таких випадках, в інших народів перш ніж дікі натури люті й ненависти до рідного брата заслоняють нам очі, заступають вуха, відбирають критичний змисл, особисту гідність і честь; людина забуває, хто вона, хто її суперник і що вона діє. Хвора амбіція примітивної людини знає тільки одне: "тотальне" знищення рідного суперника. Що таким вдаром можна знищити справу загалу — це їй байдуже, як і шлях, що веде до, "мети".

Не хочемо сказати, що справа, в подібних випадках, неминуче кінчається, ганебним фіналом "кочубейського доносу". Густо-часто вона виживається на "пів - дорозі", але всеодно

тут діє той сам кочубейський дух.

Проблема зрадника Носа куди простіша, хоч не менше болюча: це креатура, яка знаходить свій еквівалент тільки в старогрецькому Ефіяліті, чи біблійному Юді. Тридцять срібняків, у такому чи іншому виді, правлять їй і за мотив і за відплату за роботу.

Чи треба когось переконувати про те, яка актуальна сьогодні небезпека від зрадників погрою Носа? В умовах, коли держава-левітан діявольськими методами навіть найкращіх приневолює показувати їй вхід до особистого й національного Святого Святых, примана доброї заплати збирає серед нижчих духом обильне жниво.

Безперечно, це лихо відчуваємо на собі не тільки ми. Ми можемо навіть чванитися, що порівняно з короткою "школою" інших народів, ми видержали іспит краще. Проте, говорити про силу нашого особистого й національного хребта треба дуже обережно. Часті виявлення шпигів в рядах — ба, в провадах — наших елітарних організацій, в позасовєтських заборгах довіреного часу, не виставляють нам найкращого свідства. А не можна сказати, що методи вербування донощиків тодішніми панями тих земель нагадували методи "демократичнішого" Левіятана. Богато тих донощиків зраджували в роєгові тайни власної громади такі "ради лакістства лукавого". Таку саму практику виявили і воєнні часи.

Страх перед кочубеями й "носами" витворив у нас атмосферу хворобливої обережності. Ледве, чи ще в яким товаристві говориться так непевно, здержано, як в українському. Тайневісних "людей" посуджується за донощитство тільки тому, що в них гарний оляг (звідки? — мовляв), "непевний" вигляд, чи тому, що вони походять з-під такого чи іншого забору. Що в тому самому часі справжні провокатори сидять і спокійно працюють серед нас, там, де ми їх цілком не ждемо — це проста логіка їхньої діявольської тактики.

Ясна річ, що в такій атмосфері не можна ні жити, ні працювати. Ці справи ми мусимо покласти на вищий рівень. Ми мусимо перестати бачитися у взаємному недовері і підозрах. Нам необхідно бути обережними, подвійно обережними. Ми мусимо врятувати вивити власний твердий національний хребет і вірити, що такий він і в нашого ближнього.

Кажуть, що після викриття плянів Мазепи, московський князь Меншиков публично повісив куклу гетьмана. Так наказувала ворогові його рація. Наша рація наказує нам, у нашечер'я мазепинських святкувань, всюди, де живуть українські люди, публично вішати на шибениці кукли Кочубея, Іскри і Носа — на вічну ганьбу зрадникам і на пострах безхребетникам!

О. Н.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА

ДВА „СТАРШІ ДОРАДНИКИ“. — Це Бернард Барух і Вінстон Черчилль (зправа) в городі Чорчила балакають, як кажуть, про політику, а може про — погоду.

СОВЕТСЬКА „ТЕХНІКА“

То було осінню 1939. року, тоді, коли визволені з панської ярма єдинокровні опинилися під советським молотом. Ясно, що цей молот не був мальований, і скоро почав переконувати людські душі. Товариші почали вбивати в невірні голови, що советський господарський лад найкращий, що здобутки советської науки і „техніки“ найбільші і т. д. І пішли безконечною чергою мітингів.

В Галичині, в селі Д., недалеко міста С., іде мітинг. Молодий політрук розмалює советський добробут, советську техніку і все пальцем попід ніс шморгає. (Відомо, що був закареним). Куди там західним „технікам“ до нас! Тепер побудували у нас аероплан такий великий, що туди можна залатувати всіх людей города С. (А місто числило тоді понад тридцять тисяч людей). Дядьки покивують головами і думку думають. Дивно, що такі великі літаки будують, а політрук хусточки до носа немає.

Скінчив політрук мову і глядять побіди на збіраних. Товариші! Хто забирає слово? Голоситься до слова Панько — філософ. Він то вмів говорити, розважно, до складу і до прикладу.

Товаришу, комісар! Я бідний чоловік, навіть корови не маю; тільки дві кози. Іх я й сам веду пасти. І от колись то пасу я свої кози недалеко шляху, пасу тай думку думаю, як то нам тепер стало весело жити, ніби в раю. Аж тут іде ваш танк, такий великий, як віз зі снопами. Іде, іде, щось пчихає, щось туркоє, тай бабах до чортової мами: зайхав у рів, той сів. От тобі й на, думаю собі, чи то не казувала ворогові його рація. Наша рація наказує нам, у нашечер'я мазепинських святкувань, всюди, де живуть українські люди, публично вішати на шибениці кукли Кочубея, Іскри і Носа — на вічну ганьбу зрадникам і на пострах безхребетникам!

О. Н.

Товариші розвели руками тай кажуть: „Та що ти, дядя, жартуєш з нами?“

Беру я свої козоньки, чіпаю до машини, і як цяхну прутником, як крикну всіми голосами, а мої козоньки як потягнуть, так машина і вискочила з ями. „Ой дядя, що ти нам отаку срунду верзеш!“ — кличе політрук.

„Товаришу комісар! Ви брехали дві години, і ми слухали. А я брешу тільки кілька хвилин, а ви вже не хочете мене слухати...“

— А тепер з іншої бочки.

Виходить у Нью Йорку газета, що охрестила себе Українськi Щоденні Вісті. В ч. 164 з 17-го червня читаємо велику статтю про те, як то село Берегомет на Буковині, у Вишнівському районі доходить до крайньої долі. Село гірське, положене над річкою Серетом, що часто минає свої береги. За часів пацарської Румунії було у селян мало землі. Але прийшла „рідна влада“ і дала селянам землю (звідки вона взялася, бо ж у гірських околицях урожайної землі взагалі мало!), насіння, грошові позички, агрономічні поради і вказала шлях до заможного життя. (У колгоспі). Очевидно, утворився в селі колгосп: „Роки повеніряння і злиднів закінчилися“. Ось як оповідають кращі колгоспники про той добробут. Один радіє, що його громада дала державі 100 сотнарів збіжжя. Нам було б цікаво дізнатися, скільки збіжжя лишилося для громади. Та про це колгоспник мабуть не хоче говорити. Другий оповідає, як то він сім літ в Америці працював і нічого не доробився. Цей знов промовчує, скільки то він пропив в Америці й чого доробився тепер у колгоспі. Третій чекає на щасливе майбутнє: широкі, колгоспні ниви й колосяться добрим урожаєм, табуни коней, отари овець, корови, свині, трактори, молотарки, електрика, клуби, хати... словом колгоспний рай.

Є в нас чудесна приповідка. Її вписуємо нашим „товаришам“ в альбом: Дурень думкою багатіє.

М. Коко.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ“

Прохаємо читачів „Свободи“, що змінюють свою адресу, вивипнити оцей бюлетень, подаючи доконче стару й нову адресу та число відділу, якщо ви є членом У. Н. Союзу, та вислати його в листі з 10 ц. поштовими значками до адміністрації „Свободи“. 10 ц. треба доконче залучити на покриття вироблення нової металевої плити.

Ім'я й прізвище _____ Ч. від _____
Стара адреса _____
Нова адреса _____

Літній обмін молоді поміж цією країною та Європою

Час від часу протягом літа часописи подають новини про молодих американців, які їдуть до Європи студювати або працювати на фармах, чи брати участь у відбудові. Пишуть також і про європейську молоді, що прибуває до Злучених Держав на студії в університетах, або для ознайомлення з американським виробництвом, американським життям. Всі вони підпадають під „міжнародний освітній обмін особами“, згідно з законом з 1948 року за підтримкою департаменту державних справ, як важний прояв американської закордонної політики.

З причини нестачі конгресових фондів на переведення повної програми департаменту державних справ, визначно ролі в ділянці „обміну“ мають на сьогодні добровільні організації, приватні установи.

В тім великим „обмінним“ русі беруть участь скастові організації хлопців і дівчат; організації християнської молоді; „Ротари“ клуби, що в червні збільшили свої фонди на освітню працю для ширення міжнародної приязні; квейкери та меноніти; морська комісія; автобусова компанія „Грейгаунд“ та багато інших. Всі вони допомагають молоді з інших країн ліпше пізнати американців та допомагає молодим американцям ліпше ознайомитися зі своїми братами та сестрами закордоном.

Серед багатьох проєктів, які

переводяться цього літа, заслуговує на увагу проєкт автобусової компанії „Грейгаунд“. Ця компанія укліла стипендії на подорожування 32 студентам з 11 європейських країн, аби дати їм можливість безпосередньо познайомитися з людьми, засобами та природою більшої частини Злучених Держав. Ті, що дістали стипендії, якраз скінчили рік студій в американських університетах. Подорожуючи в спеціальних автобусах, студенти мають відвідати 21 міст в 13-тейтах і будуть оглядати фабрики, знайомитися з громадськими організаціями, пресовими та іншими установами. Цей проєкт згадана автобусова компанія переводить вже другий рік.

80 студентів з 25 країн відбувають трьох-місячний курс в Технологічному Інституті в Кембриджі, в стейті Массачусетс. Цей Інститут вважається одним з найкращих. Опікуються цими студентами американські студенти, що закінчили цей Інститут. Роблять це вже другий рік.

Більш офіційним є проєкт, що його переводить спеціальний відділ при департаменті хліборобства, — проєкт обміну сільсько-господарської молоді різних країн. Цей започатковано минулого року. Цього літа 31 хлопців і дівчат —

ДОЛЕС СТАВ СЕНАТОРОМ ЧЕРЕЗ НАЗНАЧЕННЯ. — Ньюйоркський сенатор, Роберт Ф. Вагнер, уже рік не виконував своїх сенаторських обов'язків через хворобу. Тепер він зрезигнував, а губернатор Дюї призначив на його місце Джона Фостера Долеса, републіканського дорадника у закордонних справах.

дітей американських фермерів — мають провести чотири місяці, працюючи на фармах в 10 європейських країнах. Сорок чотири молодих фермерів з європейських країн мають перебути літні та осінні місяці на американських фармах. Фінансується цей проєкт приватними організаціями.

Тут згадано щойно кілька проєктів, що виникли по війні. Докладні відомості про працю в ділянці обміну молоді правдоподібно будуть відомі пізніше, бо минулої зими департамент державних справ вислав анкети до тих організацій, що беруть участь в тій праці.

Загальна Рада.

ДЛЯ КРАЩОГО ЗАВТРА КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

ГОЛОВНИЙ УРЯД У. Н. СОЮЗУ

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ:

ГОЛОВНИЙ ПРЕДСІДНИК: МІКОЛА МУРАШКО
81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
ЗАСТУПНИК ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА: ГРИГОРІЙ ГЕРМАН
9 E. Jackson St., Wilkes-Barre, Pa.
ЗАСТУПНИК ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА: МАРИЯ МАЛЕВИЧ
230 E. Agnew Ave., Pittsburgh 10, Pa.
ГОЛОВНИЙ СЕКРЕТАР: ДМИТРО ГАЛИЧИН
81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
ГОЛОВНИЙ КАСІЄР: РОМАН СЛОБОДЯН
81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

ГОЛОВНА КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ:

ДМИТРО КАПУТІЛА,
33 S. Hancock St., McAldoo, Pa.
ВОЛОДИМИР ГІРЯК
1 Crank Ave., Kingsway,
Toronto 18, Ont., Canada
Д-р АМВРОСІЯ Т. КІЗЕЯ,
4651 Broden Ave. Detroit 10, Mich.
ІВАН В. ІВАНЧУК
8930 Menor, Detroit 4, Mich.
СТЕПАН КУРПОЛАСЬ,
2930 N. Montclair St., Chicago 34, Ill.

ГОЛОВНІ РАДНІ:

ПАВЛО ДУДА
939 Pierre Ave., Windsor, Ont., Canada.
СТЕФАН СЛОБОДЯН,
4323 N. 16th St., Philadelphia 40, Pa.
ІВАН РОМАНІШИН,
15 — 38th St., Irvington, N. J.
ТАРАС ШПИКУЛА,
5466 W. Haddon Ave., Chicago, Ill.
ВОЛОДИМИР ДІДИК,
6711 Rutland Ave., Detroit, Mich.
ГЕНОВЕФА ЗЕЛКО-ЖЕРЕБНЯК,
1369 Brown St., Akron 1, O.
МІКОЛА ДАВІСКИБА,
11 Rosewood St., Mattapan, Mass.
ІВАН КОКОЛЬСЬКИЙ,
23 Fairlawn Ave., P. O. Box 467
Woonsocket, R. I.
ДМИТРО ШИГАЛА,
4037 Riveredge Rd., Cleveland, Ohio
ОЛЕНА ШТОГРИН
4753 N. Hutchinson St., Phila 41, Pa.
ПЕТРО КУЧМА
95 East 7th St., New York 3, N. Y.

Головна канцелярія У. Н. Союзу знаходиться у власнім домі під числом 81-83 Grand St., Jersey City, N. J. Почтова адреса У. Н. Союзу: P. O. Box 76, Jersey City 3, N. J. Telephone: BErden 4-1016.

IVAN FRANKO'S "MOSES"
Trans. by Waldimir Semenyna
With a biographical sketch of
Ivan Franko
by Stephen Shumayko
Price 50 cents

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

КУПІТЬ ІХ ПОТРІБНІ КНИЖКИ!

Не досить писати дитину до школи. Треба їй ще дати книжки, без котрих вона не може навчитися читати, а потім книжки, щоб заохотили її читати. Ось Вам вибір таких книжок для дітей:

ПЕРША КНИЖЕЧКА (Буквар) М. Матвійчука — 75 ц.
ДРУГА КНИЖЕЧКА (читанки для 2. класу) М. Матвійчука — 75 ц.
ТРЕТЯ ЧИТАНКА (читанка для 3. класу) М. Матвійчука — 75 ц.
ЧЕТВЕРТА КНИЖЕЧКА (читанка для 4. класу) М. Матвійчука — 75 ц.
ШКІЛЬНИЙ СПІВАНІК у двох частинах. Зладив Ф. Колесса — 75 ц.
МАЛА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крип'якевича — 15 ц.
МАЛИЙ КАТЕХИЗМ християнсько-католицької релігії. Уложив о. Іван Рудович — 35 ц.
ХРИСТІАНСЬКО-КАТОЛИЦЬКА НАУКА ВІРИ в біблійних оповіданнях для дітей. о. С. Біленький — 50 ц.

Замовлення слати:

“SVOBODA”

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY 3, N. J.

ПОШИРЮЙТЕ ПРАВДУ ПРО УКРАЇНУ!

СКАЖІТЬ СВІТОВІ ЯК, ЗА ЩО І ПРОТИ КОГО БОРЕТЬСЯ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД!

Замовте негайно для себе і для своїх знайомих ДОКУМЕНТАЛЬНУ ІСТОРІЮ

Української Повстанчої Армії

“UKRAINIAN RESISTANCE”

The Story of the Ukrainian Liberation Movement in Modern Times

ТІЛЬКИ ЦЮ ВИДАНУ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

УКРАЇНСЬКИМ КОНГРЕСОВИМ КОМІТЕТОМ АМЕРИКИ.

Ціна книжки \$3.00.

Замовлення разом з належністю посилайте до: “SVOBODA”

81-83 Grand Street, P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ЖОРСТОКІ СВІТАНКИ

РОМАН (у двох частинах)

кожна до 235 сторін, разом 470 сторін опрацьованих в твердій полотноїній оправі.

Написав СТЕПАН ЛЮБОМИРСЬКИЙ.

Ціна \$3.25.

Замовлення враз з належністю слати до:

“SVOBODA”

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY 3, N. J.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ЕМБРИДЖ, ПА.

Союзівці не забувають за братів на скитальщині.

Бр. св. о. Николая, від 276 У. Н. Союзу, обходило свято свого 39-літнього існування. Дня 12 червня членство зібралось у своїм власній домі. Предсидник Мих. Шибінський, отворив свято короткою промовою і покликав до слова старшого члена п. Павла Прешляка, що згадав минуле, а теж і наших братів на скитальщині, зокрема інвалідів, відчитавши статтю, яка була поміщена у „Свободі“ під наголовком „Слово до братів і сестер за океаном“. Члени вислухали з увагою, а опісля голова ювілейного свята Михайло Фук, виголосив довшу промову на тему цього свята та згадав піонірів, що покладали свої труди при організу-

ванню 276 відділу, як теж згадав померлих членів та попросив членів пошанувати їх пам'ятю повстанням з місць. Подякувавши членам за участь, згадав ще за інвалідів, борців за самостійну Україну, що сьогодні на скитальщині. Збірка на інвалідів принесла \$50, які вислано через ЗУАД Комітет у Філадельфію.

Жертвували: Відділ 276 \$10; Дранко Іваночко \$5; по \$2: І. Кухарський, Т. Баландяш; по \$1: М. Фук, П. Прешляк, І. Лідовський, Д. Прокоп, С. Прокопович, Т. Кульчицький, В. Керда, Ф. Дузік, В. Баталик, Молен, Битлівчак, Д. Затхей, Л. Гриневич, Майдак, Р. Бравн, С. Біжик, Ваньо, В. Лех, Т. Фізор, Т. Судно, В. Дністрян, І. Гось, М. Затхей, Б. Лисак, М. Шибінський, П. Мацюрка, Г. Моркван, І. Сухий, В. Майтик, А. Уштан. Малими датками \$5. Разом \$50.

М. Фук.

ШУКАЮТЬ СВОІХ РІДНИХ

УВАГА: Зголошувачі на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохаться на початку листа доконче подати під яким чином в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

За даними чи адресами від скитальщини прохается звертатись безпосередньо до ЗУАД Комітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошувачі на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видачків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

ГРУПА — ЛІСТІ ДО:

18570 Савчан Юліан, Стефан Василь, Володимир, Іван і Марія, з села Коронівки, пов. Перемишль, від Станько Василя.
18580 Печуха Надрух, Барабаш Павло, Кулик Гринько, Федьків Микола, Береза Дмитро, всі з Ходачкова Малого, пов. Тернопіль, від Томків Дмитра.

18591 Гайдайчук Філіп від Гайдайчук Гната. Філіп живе правдоподібно в Шікаго в Америці.

18582 Зварич Василя від брата Зварич Петра з села Струтин, пов. Золочів.

18583 Харів Гринь, син Андрія і Анни, з села Броніці, пов. Дрогобич, від брата Харів Миколи.

18584 Ступницький Іван і Софія з села Городище, пов. Самбір, від сестри Михайла, Іванового батька, Левицька з Ступницьких Емілії.

18585 Гаврилюк Онуфр, з села Гуменів, пов. Калущ, від Бураковська Анастасія.

18586 Гунчак Стефана, з села Білі Керничі, пов. Підгайці, від Фуртак Марії, дочки Катерини. Канадійські часописи

просимо о передрук. 18587 Запотоцький Григорій, нар. в Ожидові, пов. Золочів, від Поважук Марії, з дому Заяць, мати з дому Гудима.

18588 Молодець Марія і Уляна, нар. в селі Мацейово, повіт Новий Санч, від сестрини Німець Анни, дочки Дмитра і Антоніни.

18589 Фіра Іван, нар. в Зерині Вишня, пов. Ліско, від братанича, Фіра Антона.

18590 Трубицький Василь, з села Лани Соколіські, пов. Стрий, від Буцерка Василя.

18591 Марунчак Федір Танасович з села Гуменці коло Кам'янець Подільського, від Моренчук (Марунчак) Івана.

18592 Кокітка Івана або його рідні, сина Анастасія, з села Жаготин, з пов. Перемишль, від братанича, Кокітка Дмитра.

18593 Чміль Івана, від Галанти Катерини, дочки Петра, з села Сівчина, пов. Перемишль.

18594 Вязовський Іван, правдоподібно в або коло Шікаго, від двірничого брата, Коряка Юрія.

18595 Ярошак Стефана, від сестрини, Кіт Дмитра, з села Сокириці, пов. Самбір.

18596 Вітенко Володимира і Мних Івана, з села Чернихівці, пов. Збараж, та всіх одностельчан, від Вітенко Ярослава.

18597 Савчук Микити, дядька, батькової сестри чоловіка, Корнійчук Василя, Корнійчук Максима, Широкий Василя Григорового, всі з міста Проскурова на Поділю, від Ладеського Томаша.

18598 Маськевич Анни і Маськевич Марії з села Носівці, пов. Тернопіль, від Цісарський Петра.

18599 Ратушний Михайла, від бувшого сусіда Відний Мартина.

18600 Шелест Семена Івановича з села Водяно, рай. Шполянський, обл. Київської, від Шелест Ониська Степановича.

18601 Зубалі (а може Збали) з Синевіська Вишнього, від Гарасин Стефана, внука Балової Івкі.

18602 Дунаївський Іван Си-

НЕ ТАК ЛЕГКО БУЛО ЦЕ ФОТОГРАФУВАТИ.—Таку фотографію знімку дуже важко зняти. Щоби собі улегшити працю, фотограф впав на добрий помисл. Пішов сам у Гудсон купатись і всадивши ноги в воду вибрав таку позицію, з якої легко й пристоно фотографувати. Тепер літо, то для газетного фотографа, це якраз праця, щоб доставляти до газет того роду образи.

дорович з села Калущ або Калюся, від Дунаєвська Домка, його сестра та Мельник Александра, сестринка.

18603 Сушинський Михайло і Анастасія, нар. в Хатині Рустикальній, пов. Добромиль, від Сушинський Івана.

18604 Децик Василь, нар. в Чукві, пов. Новий Самбір, від Дацишак Анни, з Бережниць, пов. Товий Самбір, дочки Івана Покора і Марії Мартинівни.

18605 Шегда Михайла з села Добра, пов. Ярослав, від сусіда, Ляховський Дмитра.

18606 Копина Марія і Анна з села Поляни Сировичні, пов. Сянік, від Копина Марти, зам. Ворона.

18607 Кульчинська Харитина з села Дубин, пов. Кобринь (Бересть над Бугом), від Лозинський Андрія.

18608 Андрусевиц Александер з села Ясениці Сільної, пов. Дрогобич, від Зарицька Іванна з дому Андрусевиц.

18609 Стегний Іван Тереш-

кович, (мати а може жена Столкина Ганна (з села Клишки, рай. Кролевець коло Узда, обл. Чернігів, від Шевченко Василя Андрійовича, сина Оксани Столкина.

18610 Дацюк з села Іванівка, пов. Скалат, від братанича, Дацюк Стефана.

18611 Чубрій Дмитар, Івана, Домки та Евфрозини з Румунії, Повітре — Чорнівка від Чубрій Константина.

18612 Скрип Атанаас з села Люблинця Нового, пов. Любачів, від Філь Андрея, сина Дмитра і Анастасії Пашко.

18613 Безпалько Магдаліна, рожжена Яблонська, з села Фільварки, пов. Золочів, від Безпалько Олексі, з села Луг, громада Зазул.

18614 Вавренчук із Шмідлів Марія, з села Маріягілф коло Коломиї, Вавренчук Філіп, від мамі, Шмідель Анни з Марійчуків.

18615 Згабала, з дому Дудчак, Катерина, з села Слобідка Лісна, від Дудчак Марії.

Кожний, хто бажає, щоби прислано ним оголошення пошукувань родини і знайомих різних скитальщини було поміщене у „Свободі“ безплатно, хай вишле таке оголошення впрот до

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислано ним оголошення було поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне, то хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове оголошення, розміру 1 цаль в одній колонній коштує \$1.00.

Адм. „Свобода“.

„БЕЗХАТНИЙ“ НОВА КНИЖКА

Написав — О. ЛУГОВИЙ.
Повість в життя українців у Канаді в двох частинках.
Нагороджений на Літерат. Конкурсі Укр. Народ. Союзу За. Держав в 1945 році.

300 СТОРІН ДРУКУ. ЦІНА \$2.00
Замовлення слати до:
„СВОБОДА“
Svoboda, P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ТАРЗАН, ч. 2140. Тарзан вирятував себе й Норму.

Наче кіт викрутився Тарзан, витренований в джунглях, падаючи наділ...

...і вчепився вершка молодого дерева.

Іх упадок, злагіднений дєревцем, скінчився щасливим скоком на стежку.

Одначе, коли він поставив Норму на ноги, вона закричала і впала назад.

18616 Олійник Івана, з села Мислятин, окр. Шепетівська, обл. Вінницька, від сина його брата, Олійник Степана.

18617 Пік (Імя-вийшло з пам'яті), брат Пік Михайла Павловича з ІСтаніславщини, від Чепурний Якова Панасовича.

18618 Яремчук Марта, дочка Йосифи Чорняк, з села Оріхівці, пов. Перемишль, від Чорняк Анни, замужної Вовчук, дочки Івана, з села Маликовичі.

18619 Іванчик (Іванчик) Тома, з села Гілла, пов. Турка, від Іванчик Катерини.

18620 Олійничук Юстина, замужна Льорейц, дочка Дмитра, з села Торське, від Онуляк Стефана, сина Базьків Івана і Маланки.

18621 Канадійські часописи просимо о передрук: Якимів

ЩО ВИ ЗРОБИЛИ ДОТЕПЕР, щоб допомогти українській справі в сьогоднішньому неспокійному світі?

Передплатити
„УКРАЇНСЬКИЙ КВАРТАЛЬНИК“
"THE UKRAINIAN QUARTERLY"
50 CHURCH STREET, R. 252,
NEW YORK 7, N. Y.
(на рік \$4.00)

„УКРАЇНСЬКИЙ БЮЛЕТЕНЬ“

"THE UKRAINIAN BULLETIN"
50 CHURCH STREET, R. 252,
NEW YORK 7, N. Y.
(на рік \$2.00), що

виходить на англійській мові

Зробіть це негайно, бо в той спосіб можете розв'язати баламутства ворожої пропаганди. Подбайте також про те, щоб і Ваш приятель-американець поцікавився тими інтересними виданнями.

Радо приймаємо кольпортерів із всіх місцевостей. Охочих просимо чимскорше зголошуватися по повноважності. Праця на 25%.

Хочете мати інформації

ПРО УКРАЇНСЬКЕ ЖИТТЯ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ, КАНАДІ, ПІВДЕННИЙ АМЕРИЦІ, ЧИ НА СКИТАЛЬЩИНІ,

— замовте собі —

КАЛЕНДАР-АЛЬМАНАХ

виданий з нагоди 55-ліття У. Н. Союзу. Багато в нім вартісного матеріалу, потрібного кожному, що цікавиться різними ділянками американського й українського життя. Календар цей особливо потрібний тим, що приїждять до Америки і хотіли б дізнатись більше про тутешню організаційне життя. Знов наше старше американсько-українське покоління знайде в ньому дуже багато цікавих інформацій про життя українських скитальців, як теж гарні оповідання і т. п. Календар КОШТУЄ тільки ОДИН ДОЛЯР, хоч має 224 сторін друку.

Календарів остало дуже мало, тому замовляйте негайно, висилаючи належність на таку адресу:

"СВОБОДА"

P. O. Box 346

Jersey City 3, N. J.

ПРАЦЯ

Пошукую ЖЕНЩИН у віці 40-50 років до заряду дому. Голоситись на адресу:
D. O. c/o SVOBODA
83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

Професійні Оголошення

Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave. (Cor. 14th St.)
N. Y. C. — Tel. GRamercy 7-7897.
Острів доочасні надати чоловіків і жінок. Шкірні. X-Ray. Роздута жид лікуємо без операції. Переводимо аналізи крові для супружних дозволів. — Офісні години: В будні 10-6:45; в суботи: 10-1; замкнено в неділі.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода“.

ОТЧЕ НАШ МОЛИТОВНИК

— для —
УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ
Друге видання Друкарні ОО. ВАСИЛІНІ.
В гарній Мароко оправа — \$2.50
В білій оправа — 2.00
В черній оправа — 1.75
МОЛИТОВНИК ДЛЯ ВСІХ, imitation leather \$1.50
Замовлення враз з належністю слати до:

"СВОБОДА"
P. O. Box 346,
JERSEY CITY 3, N. J.
З Канади належить платити чеків американською валютою.

JOHN KOWALCHUK FUNERAL HOME

COMPLETELY AIRCONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕПІ
NEW JERSEY
ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ
ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАРКАЦІА
У випадку смутку в родині клієнту як в день так і в ночі:

JOHN KOWALCHUK

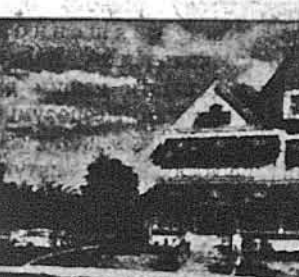
120 GRAND STREET,
cor. Warren Street
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel. BErgen 4-6131

JOHN BUNKO

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребань по \$150
щоб так ніби як і...
ОБСЛУГА НАКРАЦІА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer.
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

Comfortable air conditioned
Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
and IRVINGTON, N. J.
Essex 5-5555

OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

ПЕТРО ВРЕНА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами
В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦІХ
129 EAST 7th STREET
NEW YORK CITY
Tel. ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPPEL
207 PROSPECT AVENUE
(Cor. E. 155 St.)
Bronx, N. Y.
Tel. MElrose 5-6577

ДИРИГЕНТАМ І ЛЮБИТЕЛЯМ УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ

ДО ВІДОМА!

Вийшли друком в Європі прекрасні нові композиції на мішаний хор

МИХАЙЛА ГАЙВОРОНСЬКОГО

Кольорова заголовна сторінка арт. малює ЕДВАРДА КОЗАКА:

- 1) Шумище, пісня з Богівщини, 25 п.
- 2) Вдовина, пісня із Лемківщини, 25 п.
- 3) Питалася дівчинонька, текст народної пісні, мелодія з стилі нар. пісні, 25 п.
- 4) Дунаї-Дунаї, настановний запис повного тексту укр. нар. пісні, мелодія в стилі нар. пісні, 35 п.
- 5) Та туман, Ой у полі, дві пісні з Волині, 40 п.
- 7) Чече вода, Миле моє, дві пісні давніх укр. переселенців між югослов'янами, 50 п.

Щі нотні є на продаж у нашій книгарні. Висилаємо їх за попереднім одержанням заплата.

SVOBODA BOOK STORE
81-83 Grand Street
Jersey City 3, N. J.